

2. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.

3. Чижевська Л.В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність: теорія, організація, прогноз розвитку: монографія / Житомирський держ. технологічний ун-т. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 528с.

Надійшла 15.07.2010

УДК 378.

ПОТЕНЦІАЛ НАВЧАЛЬНО-БАНКІВСЬКОГО ЦЕНТРУ В ЗБАГАЧЕННІ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

О.С. БАДЗИМ

Київського національного університету технологій та дизайну

У статті обґрунтовано необхідність створення Навчально-банківського Центру з метою поширення та застосування інноваційних технологій навчання, збагачення професійних знань та посилення практичної складової підготовки студентів. Розглядаються інноваційні методи навчання у практичній підготовці студентів інженерно-економічного факультету КНУТД

Актуальність проблеми полягає в тому, що в сучасних умовах відбуваються швидкі зміни, пов'язані з впровадженням сучасних інноваційних технологій в навчальному процесі та постійним збільшенням обсягу необхідних професійних знань. Тому на сучасному етапі необхідно формувати фахівця, який не тільки засвоїв базові знання, але й ефективно використовував їх на практиці. Для цього потрібно створити умови для розвитку вмінь та навичок вирішення фахових практичних завдань на основі теоретичних знань.

При цьому перевагу слід надавати поглибленню практичних навиків студентів, тобто надання освіти прикладного характеру, звісно, без зниження якості теоретичної підготовки студентів, що передбачає інтеграцію академічних та інноваційних методів навчання. Одним із засобів застосування інноваційних методів навчання є вирішення комплексних завдань у вигляді практичних тренінгів, які моделюють діяльність реальної організації (банку). У багатьох розвинених країнах дуже поширена практика впровадження тренінгових технологій через створення при навчальних закладах навчально-тренувальних банків (НТБ), які мають намір забезпечити професійне зростання студентів.

Об'єкти та методи дослідження

Ідея втілення інноваційних технологій в навчальний процес стала останнім часом предметом інтенсивних теоретичних та практичних досліджень [1; 2; 3]. Аналізуючи зарубіжну літературу, присвячену методу ділової гри, А. Айламазьян та М. Лебедева [1] підкреслюють, що, за даними досліджень, у результаті участі у грі студенти навчаються техніки прийняття рішення, усвідомлюють необхідність теоретичної підготовки для практичної роботи, знайомляться з тими проблемами та труднощами, які можуть виникнути в реальній діяльності, краще засвоюють предмет, розвивають навички взаємодії з іншими, навчаються виконувати різні ролі. Також вказується на те, що гра, на відміну від традиційних методів навчання, не лише передає певний обсяг знань, але насамперед розвиває здатність аналізувати, синтезувати та використовувати отриману інформацію.

У зв'язку з цим набуває особливого значення невирішені раніше частини загальної проблеми – це обґрунтування особливостей навчально-ділових імітаційних тренінгів як форми організації практичної роботи студентів.

Постановка завдання

Метою даного дослідження є сприяння закріпленню теоретичних знань студентів з профільних економічних дисциплін, поліпшення їх практичної підготовки з застосуванням новітніх інформаційних технологій навчання на базі Навчально-банківського Центру інженерно-економічного факультету КНУТД.

Результати та їх обговорення

З метою поліпшення практичної підготовки студентів на початку 2008 року виникла ідея наблизити навчання студентів інженерно-економічного факультету КНУТД до максимально можливого рівня використання набутих знань в практиці роботи у фінансово-банківських структурах. При цьому враховувались всі основні спеціальності факультету: менеджмент, фінанси, маркетинг, економіка підприємства, облік і аудит, економічна кібернетика, інші. В результаті обговорення цього питання з вченими і спеціалістами викреслилася і структура – Навчально-банківський Центр (НБЦ). Саме в комерційному банку необхідні спеціалісти всіх вищевказаних спеціальностей факультету.

Складний був шлях створення Навчально-банківського Центру. Для практичної реалізації проекту потрібен партнер – реальний комерційний банк. Після тривалих переговорів між керівниками банків та університету партнерські умови були прийняті АКБ «Київ». В результаті 21 травня 2008 року був підписаний відповідний Договір про співробітництво.

Крім створення сучасної матеріальної бази Навчально-банківського Центру на основі спонсорської допомоги банку, основною складовою партнерських відносин стало поєднання потенціалу вищого навчального закладу та діючої фінансово-кредитної установи в здійсненні ефективної підготовки молодих спеціалістів з використанням сучасних навчальних та банківських технологій. Це внесення банком пропозицій та матеріалів до програм навчання та проходження практики студентів на базі НБЦ та в відділеннях банку, формування групи керівних та провідних спеціалістів банку для проведення теоретичних та практичних занять студентів в НБЦ, участі в ДЕК, захисті дипломних проектів. Визначена необхідність зарахування найкращих студентів до кадрового резерву та пріоритетний прийом на роботу до банку інше.

У червні 2008 року в університеті був виданий наказ про створення Навчально-банківського Центру інженерно-економічного факультету. Затверджено відповідне Положення про НБЦ. Основними розділами стали напрями співробітництва в об'єднанні потенціалу університету і банку в підвищенні якості підготовки спеціалістів.

Світова фінансова криза і загострення фінансових проблем безпосередньо у банку порушила розвиток проекту з АКБ «Київ». У жовті 2009 року ПАТ АКБ «Київ» припинив участь в проекті.

Після тривалих переговорів з багатьма комерційними банками у лютому 2010 року був заключений Договір про співробітництво і партнерство між КНУТД та ПАТ КБ «Приватбанк». У березні 2010 року був виданий наказ про продовження діяльності НБЦ і затверджено Положення про НБЦ в новій редакції. Разом з тим всі ключові принципи по практичній підготовці студентів на базі НБЦ були збережені. Крім

цього, за допомогою ПАТ КБ «Приватбанк» були обладнані 40 робочих місць, із них 20 – безпосередньо в НБЦ необхідними меблями та комп'ютерами.

Констатуємо завершення першого етапу цього важливого проекту. Навчально-банківський Центр створений з метою всебічного розвитку ділових і спеціальних професійних навичок студента, підвищення конкурентоспроможності студентів на сучасному ринку праці, який вимагає міцних висококваліфікованих знань, творчих та організаційних здібностей, ініціативи.

Навчальна практика проводиться після вивчення студентами відповідного теоретичного матеріалу або шляхом чередування з теоретичними заняттями при обов'язковому збереженні протягом навчального року встановленого навчальними планами обсягу годин.

Зміст і послідовність навчальної практики визначається програмами, які розробляються викладачами всіх профільних кафедр факультету згідно з потенціальними можливостями Навчально-банківського Центру.

Так, по програмам кафедри фінансів у процесі навчальної практики студенти повинні освоїти принципи здійснення таких видів операцій: безготівкові розрахунки юридичних та фізичних осіб, організація готівкового платіжного обороту, операції з депозитами, кредитні операції, інвестиційні операції, організація бухгалтерського обліку інше.

За шефською допомогою Навчального Центру Національного банку України буде впроваджено в підготовку студентів кілька передових програмних продуктів.

Серед програмних продуктів «Навчально-тренувальний банк» – це ОДБ ІСАОД (міні банк) Б2, інші. В програмних продуктах «Навчально-тренувальні фірми» будуть використані програми: 1 С: Підприємство 8.0, Парус 8.0 інші.

ПАТ КБ «Приватбанк» надав навчально-банківському Центру програмний продукт по менеджменту управління.

Наявність вказаних та інших програмних продуктів дозволяє в кожній академічній групі під час занять формувати відповідний склад «спеціалістів» банку і «клієнтів». Всі студенти працюють в реальному форматі діяльності банку. Документи, платежі є реальними, за виключенням руху коштів за межами НБЦ.

Навчально-ділова імітаційна діяльність як форма організації практичної роботи студентів дозволяє провести обмін теоретичними знаннями з вирішення практичних ситуацій із проблем якісного виконання фінансово-банківських операцій. Студенти розкривають свій особистий потенціал, оскільки в такій максимально реальній співпраці кожний із них може продіагностувати свої власні знання і можливості як окремо, так і в спільній діяльності з іншими учасниками. Вони знаходять шляхи і засоби оптимізації професійного спілкування, виявляють недоліки і визначають шляхи їх усунення.

Проведення ділових занять у навчально-банківському Центрі в умовах реального банківського дня дає можливість студентам здобути міцні практичні навички здійснення фінансово-банківських операцій, набутти впевненості справжнього фахівця по обраній спеціальності.

Саме ділові тренінгові методи навчання забезпечують усвідомлену розумову діяльність студентів, активне сприйняття теоретичного матеріалу в навчальному процесі, розвиток навичок самостійного визначення рішень з проблемних питань.

Імітаційні ситуації можуть розглядатися і як технологія колективної психотерапії, оскільки має місце вплив на учасників атмосфери групового співробітництва з різними людьми та їх спільну відповідальність за отримані результати, удосконалювати якість своєї особистості.

При підготовці кожного практичного заняття необхідно керуватися тим, що запропонована навчальна ситуація є реальною моделлю майбутньої професійної роботи студентів. Завдання кожного учасника в ході такого заняття – визначити і проявити себе як ініціативного працівника банку або його клієнта.

Навчально-банківський Центр дозволяє виконати такі методичні вимоги:

1. Логічне продовження конкретної теоретичної теми навчальної дисципліни, практичне опрацювання набутих знань;
2. Максимальне наближення до реальних фінансово-банківських операцій;
3. Впровадження новітніх технологій навчання, згідно світових стандартів, з використанням автоматизованих банківських систем;
4. Розвиток професійних знань, умінь, навичок у студентів, спрямованих на подальшу їх адаптацію до вимог професійної підготовки;
5. Застосування системи зворотного зв'язку та проведення моніторингу якості розвитку професійних здібностей у студентів-майбутніх фахівців.

Загальні завдання як для «банкірів», так і для «клієнтів» мають принципово важливе значення, в тому числі і для осмислювання студентами подальшої роботи. Особливо важливим є факт підготовки завдань для «клієнтів»:

1. Необхідно ввійти в максимально повному обсязі в роль клієнта згідно поставленої мети.
2. Підготувати в усній формі відповіді в запропонованих документах без їх обґрунтованого попереднього письмового надання банку.
3. Внести свої особисті пропозиції і корективи до наданих банком документів (деPOSITний, кредитний договір, розрахункові рахунки та інші).
4. Визначити ризики виконання запропонованих банком документів, провести консультації.
5. Взяти участь у підготовці відповідних документів, прийняти рішення.

Ці завдання є актуальними у відношеннях з реальним банком.

Висновки

Завдяки організації роботи Навчально-банківського центру планується забезпечити:

- формування пізнавальних і професійних мотивів і інтересів;
- виховання системного мислення фахівця;
- передачу цілісного уявлення про професійну діяльність;
- покращення практичної підготовки студентів, в т.ч. в період їх навчальної та виробничої практики;
- навчання колективній розумовій і практичній роботі, формування умінь і навичок соціальної взаємодії і спілкування, індивідуального і спільного прийняття рішень, роботи в команді;
- надання інформаційних послуг студентам усіх форм навчання з практичних питань;
- сприяння працевлаштуванню найкращих студентів.

Участь в реальних процедурах діяльності фінансово-кредитної установи – аналог професійної міцності і культури. Чим складніша процедура, тим глибший процес збагачення професійних знань студентів, тим більший їх потенціал. Майбутньому спеціалісту фінансово-банківської сфери як раз дозволяє набути практичних навичок Навчально-банківський Центр інженерно-економічного факультету КНУТД, який має на меті розвивати морально-психологічний та освітньо-професійний потенціал майбутніх фахівців.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі

Подальші дослідження доцільно присвятити розробці методичних рекомендацій щодо ефективного проведення ділових імітаційних тренінгів по підвищенню якості професійних знань студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Айламазьян А.М. Деловые игры и их использование в психологическом исследовании / А.М. Айламазьян, М.М. Лебедева // Вопросы психологии. – 1983. – № 2. – С. 143-150.
2. Александрова Н.Г., Александров Н.А. Банки и банковская деятельность для клиентов. – СПб, Питер 2002.
3. Збірник виробничих ситуацій з навчальної дисципліни «Банківські операції» / Кер. авт. кол. А.М.Мороз. –К.: КНЕУ, 1998.
4. Ковальчук Г.О. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін: Навч. посібник / Г.О. Ковальчук, Н.Ю. Бутенко, М.В. Артюшина, І.А. Балягіна, М.І. Радченко. – К.: КНЕУ, 2006. – 320 с.
5. Павленко А.Ф. Технологія підготовки і проведення тренінгів / А. Ф. Павленко, С. В. Степаненко, Г. О. Швиданенко, О. Г. Дубинський та ін. – К.: КНЕУ, 2001. – 117 с.

Надійшла 03.09.2010

УДК 338

ТРИКУТНИК ЗНАНЬ

О. Ю. ЧУБУКОВА

Київський національний університет технологій та дизайну

У статті розглянуто проблеми передачі та впровадження новітніх технологій (трансфер технологій) та одна з можливих Концепцій побудови інноваційного суспільства – «трикутник знань». Показана участь вищої школи, в тому числі КНУТД, у названих процесах

Розвиток інноваційного суспільства обумовлює появу все нових і нових напрямів та аспектів його розвитку. Сучасний етап суспільної розбудови характеризується формуванням та розповсюдженням такого явища як трансфер технологій. Оскільки це поняття доволі молоде, то воно ще не має свого чіткого тлумачення та науково-виробничої прив'язки.

Об'єкти та методи дослідження

Ряд вчених висловлюють певну думку з цього приводу, проте поле для дослідження та вироблення своєї точки зору ще досить велике. Так, трансфер технологій тлумачать і як процес передачі технологій, і як процес комерціалізації технологій, і як шлях переходу ідеї вченого до успіху автора від впровадження останньої.